

Släktforska i kommunarkiv

Växjö kommunarkiv

Kontaktuppgifter till Växjö kommunarkiv

Har du frågor? Tveka inte att kontakta oss!

Postadress:

Box 1222

351 12 Växjö

Besöksadress:

Kulturarvscentrum Småland,

Sandvägen 15, 352 45 Växjö

Telefon:

0470-410 00

E-post:

kommunarkivet@vaxjo.se

Hemsida:

www.vaxjo.se/kommunarkivet

Denna guide är senast reviderad 2024-08-29.

Omslagsbild: Fotografi av elever och lärare framför Norrtullskolan, okänt år. Ur Växjö stads skolstyrelses arkiv.

Innehåll

Inledning	4
Växjö kommunarkiv som arkivinstitution	5
Kommunala handlingar med uppgifter om enskilda	7
Kommunalstämmo- och kommunalfullmäktigeprotokoll	7
Fyrktals- och röstlängder	9
Debiterings- och uppbördslängder	10
Skolhandlingar	11
Sociala arkiv	14
Handlingar från överförmyndaren	18
Pensionsnämndens handlingar	18
Energiverkens handlingar	19
Kommunala räkenskaper	20
Personalhandlingar	23
Fotografier	24
Hälsovårdsnämndens handlingar	25
Handlingar från bibliotek	26
Handlingar om orten och levnadsförhållanden	27
Bygglovhandlingar	27
Bostadsinspektioner	28
Handlingar angående kommunalt vatten och avlopp	29
Fastighetsförsäljningar och -förvärv	30
Kartor	30
Fotografier från kommunen	31
Reglementen och andra styrande dokument	32
Årsberättelser	33
Tänk på vid släktforskning i kommunala arkiv	34
Besöka Växjö kommunarkiv	35
Arkivets lokaler	35
Öppettider	35
Förbereda ditt besök	35
Om du inte kan besöka oss	35

Inledning

Som släktforskare använder man vanligen muntliga källor i form av äldre släktingar, brev, fotografier och andra handlingar som man själv eller släktingar har hemma, samt kyrkoböckerna och folkbokföringen. Det finns dock annat arkivmaterial som kan ge mer liv åt våra förfäder. En del av detta arkivmaterial kan du hitta i stads- och kommunarkiv.

I denna skrift får du en presentation av vad du som släktforskare kan hitta hos Växjö kommunarkiv. Eftersom lagstiftningen för städer och kommuner har sett likadan ut över hela landet återkommer ofta samma huvudsakliga handlingstyper i alla stads- och kommunarkiv. Det som kan skilja olika stads- och kommunarkiv åt är vilken insamlingspolicy man har haft: om man som vi på Växjö kommunarkiv i princip enbart förvarar arkivmaterial från kommunal verksamhet eller om man även har tagit emot enskilda arkiv (från föreningar, företag, privatpersoner och liknande) eller kanske till och med förvarar statligt material. Vad som förvaras hos vilken arkivinstitution kan du se på sok.riksarkivet.se/nad eller få reda på genom kontakt med den arkivinstitution vars material du är intresserad av.

Vill du läsa mer om stads- och kommunhistoria i allmänhet? Då finns boken *150 år av självstyrelse. Kommuner och landsting i förändring* på <https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/150aravsjaelvstyrelsekommunerochlandstingiforandring.64569.html> och flera andra publikationer på <https://skhi.se/skhi/publikationer.44710.html>.

Växjö kommunarkiv som arkivinstitution

Växjö kommunarkiv är arkivinstitution för den kommunala verksamheten i Växjö. Vi har kommunala handlingar från den första kommunreformen 1863 och framåt för följande kommuner:

Småkommunerna 1863–1951

Aneboda	Furuby	Ormesberga	Uråsa
Asa	Gårdsby	Sjösås	Vederslöv
Berg	Hemmesjö	Söraby	Ör
Bergunda	Hornaryd	Tegnaby	Öja
Drev	Jät	Tjureda	Öjaby
Dädesjö	Kalvsvik	Tolg	Östra Torsås
Dänningelanda	Nöbbele	Tävelsås	

Dessutom har vi handlingar från Växjö stad (1863–1970) och Växjö landsförsamling (1863–1939 då landsförsamlingen gick upp i Växjö stad).

Kartor visande kommunerna finns på nästa sida.

Storkommunerna 1952–1970

Bergunda storkommun	Mellersta Kinnevalds kommun
Braås kommun	Rottne kommun
Lamhults kommun	Östra Torsås storkommun

För den här perioden har vi även handlingar från

- Hovmantorps köpings byggnadsnämnd (bygglovshandlingar för Furuby)
- Moheda kommuns byggnadsnämnd (bygglovshandlingar för Ormesberga och Ör) samt skoldistrikt (bland annat examenskataloger för Ör och Ormesberga)
- Väckelsångs kommuns byggnadsnämnd (bland annat bygglovshandlingar för Jät och Uråsa)

Dagens kommun 1971–

Växjö kommun

Vill du veta vilka arkiv vi har från respektive kommun kan du titta i *Växjö kommunarkivs beståndskatalog* eller på sok.riksarkivet.se/nad. I beståndskatalogen finns även mer information om kommunsammanslagningarna.

Småkommunerna 1863–1951

Storkommunerna 1952–1970

Kommunala handlingar med uppgifter om enskilda

Kommunalstämmo- och kommunalfullmäktigeprotokoll

Kommunalstämman var från 1863, då de första kommunerna bildades, det högsta beslutande organet i kommunerna. I kommunalstämman hade alla röstberättigade i kommunen rätt att delta.

I städerna var det högsta beslutande organet vanligen stadsfullmäktige. Till stadsfullmäktige hölls val där stadens röstberättigade fick delta. Ledamöterna i stadsfullmäktige valdes på fyra år och val hölls vartannat år då hälften av fullmäktiges ledamöter omvaldes eller ersattes.

Från år 1919 ersattes kommunalstämma av valt kommunalfullmäktige som högsta beslutande organ i kommuner som hade mer än 1500 invånare. År 1938 skulle alla kommuner med fler än 700 invånare inrätta kommunalfullmäktige och 1955 blev slutligen kommunalfullmäktige obligatoriskt i samtliga kommuner.

I kommunalstämman och senare kommunalfullmäktige behandlades många olika frågor, särskilt under kommunernas tidiga år då det inte fanns så många andra nämnder och styrelser. Ändringar i lagstiftningen under 1800- och 1900-talen har gett kommunerna mer ansvar och också föreskrivit om att vissa nämnder ska finnas, vilket har flyttat en del frågor från kommunalstämma/kommunalfullmäktige till andra beslutande organ.

Information kring de beslut som togs i kommunalstämma eller kommunfullmäktige kan även finnas i kommunalnämndens arkiv. Kommunalnämnden, som kunde ha högst elva ledamöter, var obligatorisk. Nämnden skulle förbereda ärenden till kommunalstämma eller kommunalfullmäktige, men även upprätta förslag till budget samt fyrktals-, debiterings- och uppbördslängder, debitera kommunalskatt och uppbära kommunens inkomster. Nämnden kunde även fungera som fattigvårdsstyrelse eller annan styrelse eller nämnd.

I städerna fanns ingen kommunalnämnd. Där fyllde istället drätselkammaren funktionen som bland annat stadsfullmäktiges beredande organ.

De personer man kan hitta i kommunalstämmans och kommunalfullmäktiges protokoll är framför allt förtroendevalda, de som har varit i behov av fattigvård eller annat understöd och av kommunen anställda såsom barnmorskor och fjärdingsmän. Man kan även hitta lite mer ovanlig information om emigranter, personer som fått belöningar för trogen tjänst eller flit, efterlysningar med mera.

§ 5.
Då väckt fråga om förord till en belöning, för v. Korporalen Johans
Petr. Andersson Lindau från Soldatöfret N: 89 under Årda Skolgård.
föredrag: Vitsordades, att han med sällsamt flit ordentlighet och ideg-
het, fört iklädt sig skitnad å en utlepps kanal å de så kallade Norra
Årda med flera beäns åmader, samt sedan derstädes å sin innehuf-
da läghet hvilken var vattenbrängt stenbunden och oländig, uppfylladt
och utdiktat den samma, så att det nu bär en vacker skid, samt
derstädes uppfördt koningshus, Hvarföre stannan med allt skäl
förordade honom till hvilande af en lämplig belöning.
E.H.

Utdrag ur Gårdsby kommunalstämmas protokoll 1897-10-31

Växjö kommunarkiv håller för närvarande på med digitisering av kommunalstämmo- och kommunalfullmäktigeprotokoll från småkommunerna. Dessa protokoll publiceras skannade och avskrivna i Svensk lokalthistorisk databas (SLHD). De är sökbara på både person- och ortsnamn. Är du intresserad av dessa kan du gå in på www.lokalhistoria.nu.

Kvinnor i kommunalpolitiken

I de äldsta kommunala protokollen är det enbart män som förekommer som förtroendevalda eftersom kvinnor inte var valbara till kommunala uppdrag förrän 1889. Då kunde de väljas till kommunernas fattigvårdsstyrelser och de kyrkliga skolråden. År 1909 blev kvinnor valbara även till stadsfullmäktige och 1919 fick de tillträde till alla kommunalpolitiska uppdrag. I vissa fall lagstiftades till och med om att kvinnor skulle ingå i vissa styrelser och nämnder, till exempel skulle det vara minst en kvinnlig ledamot i fattigvårdsstyrelsen från och med 1919, en i barnavårdsnämnden från och med 1926 och en i nykterhetsnämnden från och med 1931.

Antalet kvinnor i kommunalpolitiken låg dock länge på en låg nivå och det var först under 1970-talet som kvinnor i större utsträckning blev aktiva som förtroendevalda i kommunerna.

Fyrktals- och röstlängder

Fyrktalslängderna var de längder som visade vilka som hade rösträtt och hur många fyrkar de hade. Fyrk eller fyrktal var, när vi hade graderad rösträtt, det mått som användes för att ange röststyrkan för en person i kommuner på landet. Fyrktalet beräknades utifrån inkomst av tjänst, kapital och fastighetsinnehav där varje betald skattekrona gav en fyrk.

Antalet bevarade fyrktals- eller röstlängder från 1800-talet och tidigt 1900-tal är relativt litet. Från och med 1919 då allmän och lika rösträtt infördes i Sverige finns oftast fler röstlängder bevarade. I dessa röstlängder visas i stället för fyrkar vilka som är röstberättigade och eventuellt också om de har röstat i valet.

Fyrktals- och röstlängder finns vanligen i kommunalstämmans, kommunalnämndens eller valnämndens arkiv.

RÖSTLÄNGD FÖR			Bergunda SOCKEN ÅR 1914.			
Nummer i debiterings- och röstlängden	Den röstberättigades		Börskatt inkomst af fastighet, samt af kapital och arbete.	Antal röster		Väg-fyrktal
	namn och yrke eller titel	bostad		efter annan på grund af grund (som i den beräknade skatteinkomsten)	efter annan på grund af grund (som i den beräknade skatteinkomsten)	
1	Bdr. Johan Fredrik Petersson	Lst	150	2		
5	T. Karl Magnus Johansson	Björns	200	2		
6	Chr. Peter Johansson	Chr. Mellang: Karkholmen	1060	11		
8	T. Johan Alfred Karlsson	Ljoholmen	50	1		
17	Varv. Emma Melgren	Korra Skolhuset	416	7	20	
19	Chr. Karl Johan Petersson	Skummetorp fälsg.	705	8		
20	Chr. Karl Magnus Petersson		705	8		
21	T. Lst. Karl Johan Lark	Grinden	100	1		
30	T. Johan August Persson	Myran	312	4		
31	Chr. Johan Salomon Berg	Skummetorp skatteg.	1410	11		
32	Sold. Anders Gustaf Bliet	S. F. N: 136	50	1		
33	Ledsag. Tufve Arvid David Persson	Bergvara	18000	40	7450	
34	Krsk. Karl Johan Andersson		157	2		
36	Tufv. Karl Fredrik Persson		1752	19	65	
37	Botkr. Olaf Nilsson		725	8	94	
38	Rätt. Johan August Andersson		257	3		
40	Andlgt. August Olafsson		50	1		
44	Trädgm. Ola Kristenson		350	4		
48	Turnbark. Johan Aug. Johansson	Johannesberg	574	6		
49	Smid. Bror Johan Gunnar Petersson	Österlön	350	4		
50	Skjöl. Peter Johan Johansson	Östled brunn	400	4		
51	T. Anders Gustaf Johansson	Skuggets	180	2		
56	Chr. Johan Magnusson	Björholmen	50	1		
65	Lagmans. Anders Herman Karlsson	Brevik	157	2		
67	Org. Hov. Bror Gunnar Bergqvist	Lst. Skolhuset	1057	11	35	
		Långqvist		156	7574	

Utdrag ur röstlängd ur Bergunda kommuns kommunalstämmans arkiv

Debiterings- och uppbördslängder

När kommunerna bildades fick de beskattningsrätt för alla områden utom de statliga. Bevillningen (beskattningen) bestod av två huvudtyper: fastighetsinkomster och övriga inkomster. Detta ändrades 1910 när progressiv inkomst- och förmögenhetsskatt infördes i Sverige.

I de kommunala arkiven finns debiterings- och uppbördslängder, som är register över kommunens skattskyldiga och den skatt de betalade in. Vanligen återfinns dessa i kommunalnämndens arkiv.

När man tittar i handlingarna kan man se att den kommunala debiteringen har sett lite olika ut: Ibland togs endast skatt per fyrk¹ ut och ibland betalades även skatt för mantalsskrivna personer. Huruvida man hittar en person i debiterings- och uppbördslängderna kan därför variera. Bra att veta är också att i debiterings- och uppbördslängderna namnges endast de som betalade skatt och inte alla som bodde på en fastighet.

Hundskattelängder

I vissa kommuner finns även debiteringslängder för hundskatt. Enligt ett riksdagsbeslut 1861 kunde kommuner ta ut hundskatt och mellan 1923 och 1996 var det lagstiftat om hundskatt. I längderna finns uppgift om ägarens namn och inbetald skatt och, om man har tur, även uppgifter om hunden såsom typ av hund, kön, ålder, färg och namn.

År 1926

Längd nr	Hundägarens namn	Bostads- och postadress	Anslutnings inkomsten	Hundens				Skatt		
				nr	ålder	kön	färg	Kr.	Öre	erlagd den
1	Niktor Hill	Skogslund		jakt	1	tek	svart och brun	10		9/6
2	Hem-äg. Karl Magnusson	Hilla Söderg.		"	4	"	svartbrun	10		10/2
3	Handl. J. E. Sjöberg	Årjö		fälskyp	2	huv	"	10		10/2
4	Hem-äg. Gustaf Wilhelm Petersson	Käring Wålarp		"	3	tek	svart	10		10/2
5	" J. M. Petersson	" Försäglid		"	4	tek	svart och vit	10		10/2
6	" J. Vilfrid Petersson	" Hårsård		Småhund	8	tek	svart	10		10/2
7	Ägarens William L. Olson	Årjö Bräk		Stövare		huv	brun	10		✓
8	Jito	Jito		Stövare		tek	svart	10		✓

Utdrag ur Hundskattelängd från Hemmesjö kommuns kommunalnämnds arkiv

¹ Fyrk eller fyrktal var, när vi hade graderad rösträtt, det mått som användes för att ange röststyrkan för en person i kommuner på landet. Fyrktalet beräknades utifrån beskattningen av jordbruksfastighet och andra inkomster. Därför användes fyrktalet även för att beskriva hur mycket som skulle betalas i skatt.

Skolhandlingar

Den allmänna folkskolan infördes i Sverige 1842 och varje socken/kommun skulle ha minst en folkskola eller, om socknen var liten, en folkskola tillsammans med en eller flera andra socknar. Fram till 1882 gick barn vanligen i skolan till 12 års ålder och det som skulle läras var de kunskaper som krävdes för att klara konfirmationsundervisningen. Efter 1882 blev folkskolan i praktiken sexårig och barn i åldrarna sju till fjorton hade skolplikt. År 1936 beslutade riksdagen att folkskolan skulle bli sjuårig och att ändringen skulle införts senast 1948.

Skolans verksamhet hörde till den kyrkliga församlingen och dess skoloråd fram till första halvan av 1900-talet. År 1909 fick städer med fullmäktige möjlighet att överta ansvaret för folkskolan. År 1932 övertog kommuner med mer än 1500 invånare ansvaret för skolväsendet, år 1938 övertog kommuner med fler än 700 invånare ansvaret för skolan och 1952 övertog till slut resterande kommuner ansvaret för skolan. Ansvaret för folkskolans verksamhet skulle ligga hos en folkskolestyrelse.

En annan stor förändring av skolväsendet genomfördes 1958 då hela skolväsendet, även de frivilliga skolformerna, samordnades i en organisation med en skolstyrelse och en gemensam skolchef. Fyra år senare beslutade riksdagen om införandet av en nioårig grundskola. Införandet skulle vara genomfört senast läsåret 1972/1973.

Vissa skolhandlingar, såsom dagböcker och examenscataloger, finns i kommunarkiven även från den tid då skolan egentligen hörde till kyrkans ansvarsområden. Som släktforskare kan man ha nytta av bland annat in- och utskrivningsböcker, dagböcker och examenscataloger där det kan finnas uppgifter om när barnen gick i skolan, deras närvaro och betyg.

Hufvudbok för					folk		skolan vid		Öhr och Hylte i Öhr		skoldistrikt.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
Nr.	Lärjunges namn.	Födelse-		Mittens namn, yrke och hemvist.	Inskriften		Skolbesök.								Aflagen från skolan		Anmärkningar.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
		år.	månad dag		år och dag	i kän.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.		g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.	g.

Utdrag ur Hufvudbok för folkskolan vid Öhr och Hylte 1887-1890

Andra typer av skolor

Skoltyp	När?	Vad?
Enhetsskolan	1949–1962	Riksdagen beslutade 1950 om en tioårig försöksverksamhet med enhetsskola. Om försöken blev lyckosamma skulle enhetsskolan ersätta folkskolan, fortsättnings-skolan, den högre folkskolan, den kommunala mellan-skolan och realskolan. Försöken ledde till införandet av grundskolan. Eftersom försöksverksamheten var ett frivilligt kommunalt åtagande har enhetsskolan inte funnits i alla kommuner.
Ersättningsskolan	Infördes på 1860-talet, men blev obligatorisk först 1918. Minskade i betydelse efter att sjuårig folkskola införts 1936–1948.	Skolform för barn som inte kunde gå i fortsättningsskola eller som inte kunnat fullgöra sex årskurser.
Fortsättningsskolan	Infördes på 1860-talet, men blev obligatorisk först 1918. Minskade i betydelse efter att sjuårig folkskola införts 1936–1948.	En fortsättning på folkskolan som bestod av undervisning, ofta på kvällstid, under två år direkt efter folkskolans slut. Undervisningen kunde ha antingen en praktisk eller en allmän inriktning.
Högre folkskolan	För ungdomar på landsbygd- en från 1858, i städer som saknade allmänt läroverk från 1893 och i städer med läroverk från 1909. Från 1920-talet och framåt ombildades många högre folkskolor till kommunala mellanskolor eller statliga samrealskolor. Försvann helt i och med införandet av enhetsskolan/grundskolan.	Frivillig kommunal skolform. Utbildningen, som skulle bygga på folkskola, kunde ha antingen en allmän eller en yrkesbestämd inriktning och varade under 2–4 år. Utbildningen ledde inte till en avgångsexamen.
Kommunal flickskola	Infördes från 1929. Försvann helt i och med införandet av enhetsskolan/grundskolan.	Frivillig kommunal skolform med undervisning för flickor på främst realskolenivå. Inrättandet av kommunal flickskola innebar i vissa fall att tidigare privata flickskolor blev kommunala.

Skoltyp	När?	Vad?
Kommunal mellanskola	Infördes från 1909. Försvann helt i och med införandet av enhetsskolan/grundskolan.	Frivillig kommunal skolform med vanligen fyra årskurser som påbörjades under skolår 7. Utbildningen ledde till en realexamen. Byggde på att eleverna gått alla sex åren i folkskolan. Många mellanskolor blev senare realskolor.
Kommunal realskola	Infördes från 1904. Försvann helt i och med införandet av enhetsskolan/grundskolan.	Frivillig kommunal skolform med vanligen fyra årskurser som påbörjades under skolår 7. Utbildningen ledde till en realexamen.
Läroverk	Allmänna läroverk fanns från 1878, men har sin grund i tidigare läroverk. Termen läroverk avskaffades 1966 och de flesta läroverk bytte då namn till gymnasium.	En statlig skolenhet med både realskolelinjer och gymnasielinjer. Från början endast öppna för pojkar, men från och med 1930-talet var de till stor del öppna för både pojkar och flickor.
Praktisk kommunal mellanskola	Infördes från 1933. Försvann helt i och med införandet av enhetsskolan/grundskolan.	Studieform som var ett alternativ till den teoretiska realskolan. Utbildningen var vanligen fyraårig och påbörjades under skolår 7. Utbildningen ledde till en praktisk realexamen.
Statlig realskola/samrealskola	Infördes från 1927. Försvann helt i och med införandet av enhetsskolan/grundskolan.	En statlig skolenhet, som tidigare kan ha varit kommunal realskola.

Sociala arkiv

Fattigvårdshandlingar

Fattigvården var när kommunerna bildades 1863 ett av deras viktigaste ansvarsområden. Kommunen skulle lämna fattigvård till de personer som var i behov av det och som vistades inom socknen. Fattigvården kunde bestå av understöd i kontanta medel eller i natura (till exempel i form av livsmedel eller ved), rotegång, bortauktionering, plats på fattighus eller liknande.

Enligt 1871 års fattigvårdsförordning skulle varje kommun ha en fattigvårdsstyrelse, om inte kommunalnämnden fyllde funktionen. Information om fattigvården från den här tiden kan därför finnas antingen i en fattigvårdsstyrelse eller i kommunalnämndens eller kommunalstämmans handlingar.

År 1918 kom en ny fattigvårdslagstiftning enligt vilken en separat fattigvårdsstyrelse skulle finnas i varje kommun.

Bland fattigvårdens handlingar kan finnas förteckningar över personer som mottagit understöd, men uppgifter kan även finnas i protokollen i form av beslut eller i räkenskaperna där utbetalat understöd redovisas. Det kan även finnas personakter, men dessa är vanligast i städerna och i de storkommuner som bildades 1952.

Nr i Socialregistret	Fattigvårdens Reg-Nr	Fullständiga för- och tillnamn	Bostad	Födelse-			Fattig- vården	Barn- vården	Pensions- nämnden	Arbets- Rättsh.	Nyttre- hjälp- nämnden	Annat hjälp- samhet	Anmärkingar
				år	månad	dag							
1		Johan Fredrik Albin	Skutumpahuset	1864	dec	5	1		1				
2		Johanna Peter Petrus, f. Albin	Skutumpahuset	1868	juli	23	1		1				
3		Johan Alfred Albin	Skutumpahuset	1865	dec	30			1				Sed 1929 hvarje pension

Utdrag ur Liggare för socialregistret för 1937 från Gårdsby kommuns fattigvårdsstyrelse

Barnavårdshandlingar

Från år 1902 hade kommunen både rätt och skyldighet att ingripa när barn och ungdomar for illa eller gjorde sig skyldiga till ungdomsbrottslighet, skolk eller tiggeri.

År 1917 kom en lag om barnavårdsman för barn födda utom äktenskapet eller där föräldrarnas äktenskap hade upplösts. Barnavårds mannen skulle fungera som ett slags ombud för barnet och utreda frågan om faderskap, hjälpa modern och i övrigt tillvarata barnets intressen.

Barnavården hörde först till kommunalstämman eller fattigvårdsstyrelsen, men från och med 1926, då en ny barnavårdslag trädde i kraft, skulle det finnas en barnavårdsnämnd i varje kommun. Barnavårdsnämnden skulle ha ett samlat ansvar för barnavårdens uppgifter, som bland annat bestod i att omhänderta barn för skyddsuppfostran och att utöva tillsyn över fosterbarn och barn födda utom äktenskapet.

Barnavårdens ansvarsområden kom att utvidgas med barnomsorg. Under 1900-talets första årtionden fanns i vissa städer kommunala barnkrubbor och barnträdgårdar. I och med att statsbidrag infördes för barnomsorg 1943 ökade antalet platser i lekskolor och på daghem, framför allt i de större städerna. Den stora utbyggnaden av barnomsorgen med lek- och förskolor påbörjades under 1960-talet. Först i mitten av 1970-talet kom dock lagstiftning som

I barnavårdsnämndernas arkiv kan man bland annat hitta förteckningar över barn som varit föremål för omhändertagande såsom barnhems- och fosterhemsplaceringar. Här kan även finnas faderskapserkännanden och barnavårdsmannens handlingar för barn som fötts utom äktenskapet. När det gäller barnomsorg i form av till exempel lek- och förskolor är det vanligen betydligt svårare att hitta dokumentation om enskilda.

Mödrahjälp, eller mödravårdshjälp, var ett behovsprövat stöd för hjälp till fattiga nyförlösta mödrar mellan 1938 och ca 1962. Mödrahjälpens hörde vanligen till barnavårdsnämndens ansvarsområde.

I dokumentationen kan det finnas dagböcker där man får information om vilka som fått understöd och vad detta har bestått av samt räkenskaper över utbetalat understöd.

Sida i Dagbok över mödrahjälsverksamheten
1938-1951 ur Östra Torsås kommuns
barnavårdsnämnds arkiv

Familjebidrag

År 1940 infördes en förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under krigstjänstgöring. Familjebidraget var till för att kompensera ekonomiskt avbräck vid fullgörande av värnplikt eller annan tjänsteplikt. Bidragsverksamheten skulle skötas av en kommunal familjebidragsnämnd eller annan nämnd som fullgjorde samma uppgifter.

Bland dokumentationen av familjebidrag kan det finnas registerkort med uppgifter om den värnpliktige och hans familjeförhållanden.

Nyktterhetsnämnden

I slutet av 1800-talet var kommunernas koppling till alkoholpolitiken främst att ge tillstånd för försäljning och servering av alkoholhaltiga drycker. I och med 1913 års lag om behandling av alkoholister, som trädde i kraft 1916, fick kommunerna ett utökat ansvar. Enligt denna kunde personer med spritproblem tas in för vård på anstalt och kommunerna skulle ansöka om sådan intagning.

Enligt 1913 års lag skulle nyktterhetsnämnd inrättas i kommunerna. Eftersom fattigvårdsstyrelsen kunde fungera som nyktterhetsnämnd finns inte alltid en sådan i varje kommun eller så infördes den senare under 1900-talet. Nyktterhetsnämndens syfte var att arbeta förbyggande mot alkoholmissbruk bland de boende i kommunen.

År 1931 kom en ny alkoholistlagstiftning där behandlingsperspektivet fick större utrymme. Denna lag ersattes 1955 av lag om nyktterhetsvård där vårdperspektivet fick ännu större betydelse.

Arkiven från nyktterhetsnämnderna på landsbygden är vanligen inte särskilt omfattande. Här finns dock ofta protokoll i vilka man kan hitta uppgifter om bland annat sprittilldelning till enskilda, men det kan också finnas register, motboksärenden och körkortsärenden. I staden finns betydligt fler handlingar i nyktterhetsnämndens arkiv. Där kan man bland annat hitta akter i nyktterhetsärenden.

Liggare för			Lämplighetsintyg 1962					
Dnr.	Namn, adress	Födelselösa	Inkom	Behandlad	Beslut	Bemärkningar	Angivet	Dnr.
1	Carl Erik Fleming Rydberg, Hattbyn, Kederlövs	11/11 1945	8/1	9/1	godkänd		9/1	1
2	Åke Lennart Dahlberg, Träskedalsgården, Törelövs	12/3 1916	16/1	14/1	"		12/1	2
3	Peter Ole Dahl, Ödels län, Kederlövs	24/8 1945	16/1			Vänta enligt beslut den 17/11 1961	5/1	3
4	Pedersen, Egon Lindgård, Små, Hattbyn Torv	11/5 1931	23/1	22/1	godkänd		23/1	4
5	Eklund, Sven Gunnar Egon, Hattbyn Torv	9/1 1944	30/1	30/1	"		31/1	5
6	Pedersen, Lög, Sjöga Bager, Hattbyn Torv	11/2 1946	7/2	14/2	"		15/2	6
7	Josefson, Märta Dahl Våla, Hattbyn Torv, Kederlövs	1/5 1914	17/2	19/2	"		20/2	7
8	Grödal, Alice Selma Bråttne, Bråttne, Hattbyn Torv	15/10 1932	27/2	24/2	"		25/2	8
9	Thorsen, Sven Åke, Bråttne, Hattbyn Torv	12/2 1944	7/3	10/3	"		11/3	9
10	Lindahl, Erik Axel Anne-Marie, Hattbyn Torv, Hattbyn Torv	1/9 1942	14/3	17/3	"		18/3	10
11	Hulten - Carlsson, Jan Laurik, Ödels län, Hattbyn Torv	17/2 1944	21/3	21/3	"		22/3	11

Utdrag ur Liggare för lämplighetsintyg för körkort ur Mellersta Kinnevalds kommuns nyktterhetsnämnds arkiv

Dokumentation från kommunal hemhjälp

Under slutet av 1940-talet och början av 1950-talet blev det allt vanligare med kommunal hemhjälp. Före kommunreformen 1952 samverkade många kommuner kring anställandet av en hemvårdarinna, men därefter inrättade en del kommuner en särskild hemhjälpnämnd. Om det inte fanns en särskild nämnd skötte frågan av fattigvårdsstyrelsen/socialnämnden eller ibland av barnavårdsnämnden.

Handlingar från äldrevården

Äldrevården var i fattigvårdsförordningen från 1871 en del av fattigvården och äldre hanterades som andra fattiga. I 1918 års fattigvårdslag fanns dock krav på inrättandet av anstalter för äldre och fattiga (till exempel ålderdomshem, vårdhem och försörjningshem). Landskommuner med en låg folkmängd gick ibland samman med en eller flera andra kommuner för inrättandet av en sådan institution.

När fattigvårdslagen ersattes 1957 följde bestämmelserna om äldrevården med till den nya lagen om socialhjälp. Den nya lagen innebar bland annat högre krav på ålderdomshemmens standard.

Dokumentationen från äldrevården under 1900-talet första hälft är vanligen inte särskilt omfattande, men det kan finnas förteckningar över personer som intagits vid ålderdomshem, räkenskaper och ibland även journaler.

Handlingar från socialnämnder

I och med lagen om socialhjälp 1957 försvann fattigvårdsstyrelserna och ersattes av socialnämnder. Samtidigt ersattes begreppet fattigvård med socialhjälp. Syftet med socialhjälp var framför allt förebyggande.

År 1970 infördes i lagstiftningen möjlighet att inrätta social centralnämnd. I denna nämnd ingick både socialnämndens, nykterhetsnämndens och barnavårdsnämndens ansvarsområden. Syftet var att åstadkomma en ökad samordning mellan socialvårdens olika grenar. Om kommunen hade en social centralnämnd fanns även möjlighet att inrätta sociala distriktsnämnder. Handlingar från socialvården kan därmed finnas i olika arkiv även om kommunen hade en social centralnämnd.

I och med den nya socialtjänstlagen 1982 ersattes begreppet socialvård med socialtjänst. I denna lag togs möjligheten att ha separata social-, nykterhets- och barnavårdsnämnder bort och kommunen skulle nu ha en socialnämnd för alla frågorna.

I och med 1991 års kommunallag fick kommunerna större frihet i organiserandet av sina nämnder. När det gäller socialnämnden innebär detta ofta att barnomsorgen överfördes till den nämnd som ansvarar för skolan. Den övriga socialtjänsten organiseras vanligen enligt två olika modeller. En var att kommunen hade en socialnämnd som ansvarade för både individ- och familjeomsorg (med bland annat ekonomiskt bistånd, missbruksvård och omhändertaganden av barn) och äldre- och handikappomsorgen. Den andra organisationsmodellen var att en nämnd ansvarade för individ- och familjeomsorgen (vanligen kallad socialnämnd) och en nämnd ansvarade för äldre- och handikappomsorg (vanligen kallad omsorgsnämnd).

Handlingar från överförmyndaren

Överförmyndarens roll är att utöva kontroll och tillsyn över förmyndares, förvaltares och godmans arbete.

År 1845 skulle alla städer ha gode män för att sköta tillsynen och förvaltningen av omyndigas gods. År 1924 infördes överförmyndarinstitutionen, som i städerna valdes av stadsfullmäktige och på landet av kommunalstämman/kommunalfullmäktige, i samband med att en ny förmynderskapslag trädde i kraft. Bestämmelserna om överförmyndare och förmyndarskap finns sedan 1949 i Föräldrabalken och sedan 1957 är överförmyndare en politisk uppgift.

I överförmyndararkiven finns till exempel register och förmynderskapsakter.

1	2	3	4	5	6
Nr i löpande följ	Nr i ättens bok	Omyndig eller den, för vilken god man förordnats. Hemvist. Underärigs föräldrar och deras hemvist.	Underärigs födelsetid och födelsetid	Förmyndare eller god man. Hans hemvist och postadress	Dag, då förmyndarskap el. godmanskap inskrivs el. förmyndare el. god man förordnas
114		Arf. Kon. öf. Frans Enckhof Nilsson fr. Borgafälle i L. L. öfverlevande Anna Sofia Nilssons omtyddiga dotter. Kaj. Lugegård	24/12/1866	E. m. öfverlevande Gustav Anna Sofia Nilsson, Borga % 1943 gäller Lammhult. E. m. under uppfödningen Folkeförförskottat Perst Emma % 90 Andersson, Fredrik % 1943 brott	

7	8	9	10	11
Anteckningar angående		Tid, för vilken årsuppgift rörande oskiftat bo eller årsräkning avlämnats. Uppgift rörande frihet från avgivande av räkning	Dag, då sluträkning avgivits	Övriga anteckningar
1. bouppteckning; 2. redogörelse för hinder för skifte; 3. samtycke till sammantlevnad i oskiftat bo; 4. verkställigt skifte; 5. frieckning över egendom	dag, då handling ingavs, samt dygn meddelades el. skifte verkställdes			
Bouppteckning av d. 16/12/1943		16/12/1943		
Familj i oskiftat bo 15/12/1944		15/12/1944		

Utdrag ur förmynderskapsbok ur Lammhults kommuns överförmyndares arkiv

Pensionsnämndens handlingar

År 1914 trädde 1913 års pensionsförsäkringslag i kraft och kommunerna blev då ansvariga för pensionsväsendet i Sverige. Varje kommun utgjorde ett pensionsdistrikt och skulle ha en pensionsnämnd som bland annat prövade pensionsansökningar. Detta ansvar hade kommunerna fram till 1963 då allmänna sjukkassan övertog samordningen.

I pensionsnämndernas arkiv kan man bland annat hitta förteckningar över pensionstagare, register över gjorda framställningar, ansökningar och protokoll med beslut. I ansökningarna kan man ibland få detaljerade uppgifter om de sökandes ekonomiska förhållanden, liksom uppgifter om deras hälsotillstånd.

Energiverkens handlingar

I Växjö stad byggdes 1887 ett elverk vid Växjösjön och från det året kunde stadens invånare ansluta sig till elnätet för att få belysning i sitt hem. År 1918 anslöts Östra grannhället (Öster), Hovs villasamhälle och Hovs by till stadens elnät. Ytterligare abonnenter utanför staden anslöts därefter, till exempel Telestads och Skirs elektriska förening som anslöts till stadens elnät i juli 1928.

I Energiverkens arkiv finns kontrakt med abonnenter för åren 1887–1955 och uppbördslängder från energiverken från åren 1915–1978. De senare innehåller information om vilka som hade el och hur mycket de förbrukade.

Uppbördslängd å afgifter för elektrisk

ström m. m. under år 1915

Abonnentens		1:a kvartalet				2:a kvartalet				3:e kvartalet				Influtne medel vid		Restantier från				Afskrifningar				Summa			
No	Namn	Strom	Måtare	Påse	Restant	Strom	Måtare	Påse	Restant	Strom	Måtare	Påse	Restant	Strom	Måtare	Strom	Måtare	Påse	Restant	Strom	Måtare	Påse	Restant				
1	H. Wahlberg & S. Jönsson	435	1		525	85	1		185	160	1		206	435	1	525	85	1	185	160	1		206	1833			
2	Karlsson & S. Jönsson	5434	150		2599	150			150	150	150		1873	5434	150	2599	150		150	150	150		1873	1833			
3	Carlsson & S. Jönsson	1185	1	25	60	1350	300	1	400	175	1		202	1185	1	25	60	1350	300	1	400	175		202	1833		
4	Carlsson & S. Jönsson	1185	150	30	360	360	100	150	1599	2400	150	60	22	22	1185	150	30	360	360	100	150	1599	2400	150	60	22	22
5	Carlsson & S. Jönsson	1845	1		1845	400	1		500	700	1	95	890	1845	1		1845	400	1	500	700	1	95	890	1833		
6	Carlsson & S. Jönsson	1950	1	95	2105	400	1		160	160	1	95	379	1950	1	95	2105	400	1	160	160	1	95	379	1833		
7	Carlsson & S. Jönsson	3615	1		3615	1150	1		1200	800	1		990	3615	1		3615	1150	1	1200	800	1		990	1833		
8	Carlsson & S. Jönsson	5506	150	155	9781	1750	150	30	1700	3000	150	1300	670	5506	150	155	9781	1750	150	3000	150	1300	670	5506	1833		
9	Carlsson & S. Jönsson	598	1	150	120	985								598	1	150	120	985							1833		
10	Carlsson & S. Jönsson																									1833	
11	Carlsson & S. Jönsson	1285	150		1285	400	150		570	400	150		570	1285	150		1285	400	150	570	400	150		570	1833		
12	Carlsson & S. Jönsson	1503	1		1503	90	1		100	100	1		260	1503	1		1503	90	1	100	100	1		260	1833		
13	Carlsson & S. Jönsson	1503	1		1503	1			1	570	1		260	1503	1		1503	1		1	570	1		260	1833		
14	Carlsson & S. Jönsson	155	150		155	150	150		300	150	150		300	155	150		155	150	150	300	150	150		300	1833		
15	Carlsson & S. Jönsson	2200	2	400	150	2200	2		1400	1100	2	1500	2	2200	2	400	150	2200	2		1400	1100	2	1500	2	2200	1833
16	Carlsson & S. Jönsson	3060	150		3060	200	150		4	700	150	11	1970	3060	150		3060	200	150	4	700	150	11	1970	3060	1833	
17	Carlsson & S. Jönsson	600	1		700	200	1		300	150	1		200	600	1		700	200	1	300	150	1		200	600	1833	
18	Carlsson & S. Jönsson	1160	150		1160	150			150	150	150		40	1160	150		1160	150		150	150	150		40	1160	1833	
19	Carlsson & S. Jönsson								1	1700			520												520	1833	
20	Carlsson & S. Jönsson	1170	1	15	60	1205	400	1		560	500	1		1170	1	15	60	1205	400	1		560	500	1		1170	1833
21	Carlsson & S. Jönsson	1530	1	200	150	1680	300	1		800	500	1		1530	1	200	150	1680	300	1		800	500	1		1530	1833
22	Carlsson & S. Jönsson	2760	150		2760	200	150		150	1500	150	150	180	2760	150		2760	200	150	1500	150	150	180	180	2760	1833	
23	Carlsson & S. Jönsson	1600	2	200	1000	1600	2		50	120	1600	2	1500	1600	2	200	1000	1600	2		50	120	1600	2	1500	1600	1833
24	Carlsson & S. Jönsson	7700	2	500	410	8800	1000	2		1100	2300	2		7700	2	500	410	8800	1000	2		1100	2300	2		7700	1833
25	Carlsson & S. Jönsson	1280	150	95	30	1500	400	150		500	400	150	500	1280	150	95	30	1500	400	150		500	400	150	500	1280	1833
26	Carlsson & S. Jönsson	2385	1		2385	200	1		200	400	1		570	2385	1		2385	200	1	200	400	1		570	2385	1833	
27	Carlsson & S. Jönsson	97	1		100	20	1		100	100	1		200	97	1		100	20	1	100	100	1		200	97	1833	
28	Carlsson & S. Jönsson								60	600	400	1								60	600	400	1				1833
29	Carlsson & S. Jönsson	1050	2	3700	1700	1650	2000	2	20	60	2300	21	2	1050	2	3700	1700	1650	2000	2	20	60	2300	21	2	1050	1833
30	Carlsson & S. Jönsson	1800	1		1800	600	1		700	600	1		700	1800	1		1800	600	1	700	600	1		700	1800	1833	
31	Carlsson & S. Jönsson								80	1	3800	2300	120							80	1	3800	2300	120			1833
Totalt		16700	3500	8500	4100	17700	3500	8500	4100	17700	3500	8500	4100	16700	3500	8500	4100	17700	3500	8500	4100	17700	3500	8500	4100	16700	

4:e kvartalet				Influtne medel vid				Restantier från				Afskrifningar				Summa
Strom	Måtare	Påse	Restant	1:a kvartalet	2:a kvartalet	3:e kvartalet	4:e kvartalet	1:a kvartalet	2:a kvartalet	3:e kvartalet	4:e kvartalet	1:a kvartalet	2:a kvartalet	3:e kvartalet	4:e kvartalet	
435	1		525	500	100	100	500	500	500	500	500	500	500	500	500	1833
5434	150		2599	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	1833
1185	1	25	60	1350	300	1	400	175	1		202	1185	1	25	60	1833
1185	150	30	360	360	100	150	1599	2400	150	60	22	22	1185	150	30	1833
1845	1		1845	400	1		500	700	1	95	890	1845	1		1845	1833
1950	1	95	2105	400	1		160	160	1	95	379	1950	1	95	2105	1833
3615	1		3615	1150	1		1200	800	1		990	3615	1		3615	1833
5506	150	155	9781	1750	150	30	1700	3000	150	1300	670	5506	150	155	9781	1833
598	1	150	120	985								598	1	150	120	1833
																1833
1285	150		1285	400	150		570	400	150		570	1285	150		1285	1833
1503	1		1503	90	1		100	100	1		260	1503	1		1503	1833
1503	1		1503	1			1	570	1		260	1503	1		1503	1833
155	150		155	150	150		300	150	150		300	155	150		155	1833
2200	2	400	150	2200	2		1400	1100	2	1500	2	2200	2	400	150	1833
3060	150		3060	200	150		4	700	150	11	1970	3060	150		3060	1833
600	1		700	200	1		300	150	1		200	600	1		700	1833
1160	150		1160	150			150	150	150		40	1160	150		1160	1833
																1833
1170	1	15	60	1205	400	1		560	500	1		1170	1	15	60	1833
1530	1	200	150	1680	300	1		800	500	1		1530	1	200	150	1833
2760	150		2760	200	150		150	1500	150	150	180	2760	150		2760	1833
1600	2	200	1000	1600	2		50	120	1600	2	1500	1600	2	200	1000	1833
7700	2	500	410	8800	1000	2		1100	2300	2		7700	2	500	410	1833
1280	150	95	30	1500	400	150		500	400	150	500	1280	150	95	30	1833
2385	1		2385	200	1		200	400	1		570	2385	1		2385	1833
97	1		100	20	1		100	100	1		200	97	1		100	1833
																1833
1050	2	3700	1700	1650	2000	2	20	60	2300	21	2	1050	2	3700	1700	1833
1800	1		1800	600	1		700	600	1		700	1800	1		1800	1833
																1833
16700	3500	8500	4100	17700	3500	8500	4100	17700	3500	8500	4100	16700	3500	8500	4100	1833

Uppslag i Uppbördslängd för avgifter för elektrisk ström under 1915. Ur Växjö stad Energiverkens arkiv

Kommunala räkenskaper

För den som har gott om tid eller har turen att släktforska i en liten kommun kan även de kommunala räkenskaperna vara ett material värt att undersöka. Varje nämnd, styrelse och kommitté kan ha sina egna räkenskaper, men kommunens huvudsakliga bokföring finns vanligen i kommunalnämndens arkiv för landsbygdskommuner och i drätselkontorets arkiv för staden.

I kommunalnämndens räkenskaper kan vi ofta se vilka ersättningar som utbetalats till ordföranden i kommunalstämma och kommunalnämnd och andra utsedda ombud samt lön till anställda i kommunen. I exemplet nedan kan vi se att det även kan finnas andra uppgifter. Här kan vi utläsa att Korpral Glantz och J. Jonsson i Olofsgård gjort dagsverken åt kommunen på Lundatorpsvägen och att desinfektören J. Törn har genomfört desinfektioner hos Torp. Karl Petersson och Ida Ekman.

Kommunalkassa år 1911				
Kredit				
Till Ordf. i Stämman	5	1	✓	
" " i nämnden	75	2	✓	
" Fjärdingsmannen	27 58	3	✓	
" Prästmöret	81 03	4	✓	
" Hjälpkassan	40	5	✓	
" Dref och Hornsryds föreläsningssällskap	100	6	✓	
1. Valuorna	16 35	7	✓	
" Korpral Glantz d. dagsverke vid gruskörningar på Lundatorpsvägen å 2,50	5 -	8	✓	
" J. Jonsson Olofsgård d. å 2,50 " "	7 50	9	✓	
" Desinfektören J. Törn för verkställd desinfektion hos Torp. Karl Petersson Rydalen	5 10	10	✓	
" J. Petersson Arvidsgr. för skjutit från Olofsgård	3 -	11	✓	
" J. för desinfektion hos Ida Ekman Boksholmen	7 40	12	✓	372 90
Påskräningar:				
Till Huv. L. Arvidsen för resa till Länshöfd i vägnar	3 -	13		
" Hjälpsk. J. Petersson Länsmötet 5 resor till L. " "	20 -	14		
" L. Bug Boksholmen för 5 dagar vid taxeringen å 1,50	7 50	15		
" Aug. Andersson Lundatorp 3. d. " " å 1,50	4 50	16		
" M. Blomkvist Rydalen 3. d. " " " "	3 -	17		
" Huv. Pastor Efr. Lindström 1. d. vid mätalskrift	1 50	18		395
Prekänning till 1912				7049
Summa kronor				482 90

Utdrag ur Drevs kommunalnämnds kassaböcker för år 1911

[illegible]21

Donationsräkenskaper

En del kommuner har förvaltat donationer. Dessa tillkom genom att någon donerade något, vanligen en summa pengar, som kommunen skulle förvalta och vars ränta skulle användas till ett särskilt ändamål, som ofta var att hjälpa mindre bemedlade barn eller vuxna.

Om dina förfäder inte hade det så gott ställt kan det därför vara möjligt att finna uppgifter om dem i de handlingar som rör donationer (om utdelningar gjordes till enskilda).

Räkning öfver Grosshandlanden				
	kr.	ör.	kr.	ör.
1909				
januari 1 utlånt kapital				
emot inteskning hos Johan				
Magnusson i Grannstämman	1000			
december 31 ett års ränta å 4½ %	45		1045	
På Deposition i Ryssvenska				
Kreditaktiebolaget i Petro	1000			
Ett års ränta dera	41	86	1041	86
Summa			2086	86
Innskud och godkänd på ord. kommunaltämnena den				
26 mars 1910				
Joh. Petersson				
J. Th. Petersson				
J. Th. Petersson				

S. J. Johanssons donation år 1909				
	kr.	ör.	kr.	ör.
1909				
1. december inköp:				
Ten S. de Bång Grannstämman 1 par skor	5			
" Margahild Karlson Grannstämman 1 par skor	5			
" Gustaf Andersson Grannstämman 1 par skor	5			
" Waldemar Magnusson Grannstämman 1 par skor	5			
" Ernst Johansson Grannstämman 1 par skor	5			
" Per Josefsson " " " " " "	4			
" Axel Stantz Filippedal " " " " " "	5			
" Cecilia Dahlberg Lund " " " " " "	4			
" Hanna Karlsson Ingelsberg " " " " " "	4			
" Anna Gröstrand Bockholm " " " " " "	5			
" Fanny Andersson " " " " " "	4			
" Oskar Karlsson " " " " " "	5			
" J. Hedlin " " " " " "	4		60	
" Eva Bergqvist " Kontant	5			
" Edet Johansson Gröndalen " " " " " "	5			
" Ester Spring Kälåsen " " " " " "	6			
" Astrid Karlsson Rydén " " " " " "	6			
Förskott af understödnad från år 1908	5		25	
Bekänning till ränta år			1	86
Utlånt kapital			2000	
Summa			2086	86
Dref i januari 1910				
S. J. Johansson				
Grannstämman av förkörd				
J. Th. Petersson				
Rörisat.				

Utdrag ur räkenskapsbok för Grosshandlanden S. J. Johanssons donation som finns i Drev kommuns kommunalnämnds arkiv

Personalhandlingar

I landskommunerna var det fram till 1950-talet vanligen de förtroendevalda som skötte den kommunala förvaltningen, ofta på sin fritid. Det har dock funnits personal inom landskommunerna i form av bland annat lärare, föreståndare inom åldringsvården och fjärdingsmän och om dessa kan man finna information i de kommunala handlingarna. I städer och landskommuner med en högre folkmängd fanns anställda tidigare och då särskilt olika tjänstemän som skötte den kommunala förvaltningen.

I och med storkommunreformen 1952 började även landskommunerna anställa administrativ personal, främst i form av kommunalkamrerer/kommunalkassörer. Antalet anställda inom städer och kommuner ökade som mest under 1960- och 1970-talen då en kraftig utbyggnad av kommunernas verksamhet ägde rum. Då anställdes exempelvis socialassistenter, kommunalingenjörer och skolchefer. I samband med detta minskade politikernas uppgifter till att främst bli beslutsfattande.

Dokumentationen av de kommunanställda kan bestå av personalregister och tjänstematriklar, personalkort, avlöningsjournaler och -listor samt personalakter.

HOIMGREN, Lilly Margareta, född den 27.12. 1887.	
Befattning:	KONTORSBITRÄDE
Avlöning:	Se Stadsfullmäktiges prtk. den 21/12 1917 och den 19/12 1919.
Naturaförmåner:	Inga
Sportler:	Inga
Tid för tillträde av befattningen: År 1918, ordinarie	
Civilstånd:	ogift
Avlöning vid tillträde av befattningen:	1.200:-
Från 1/1 1920 gällande lönestat:	Grundlön kr. 1.800:-
Ålderstillägg:	2 st. à 100:- kr. efter 3 och 6 års tjänstgöring.
Löneregleringar:	
Föregående tjänstgöring i stadens tjänst:	

Personalkort från Växjö stads drätselkammares arkiv

Fotografier

I det kommunala material som finns bevarat hos Växjö kommunarkiv finns inte särskilt mycket fotografier. När det gäller personer finns en del skolfotografier. De tidigaste saknar ofta uppgift om årtal och vilka som är med på fotografiet (såsom fotografiet på omslaget till denna skrift). Ju senare i tid fotografierna är desto mer uppgifter finns vanligen kring fotografiet.

I kommunarkivet finns även en del personfotografier som framför allt föreställer förtroendevalda (såsom exemplet nedan).

Arnold Guntzsch
rektor

Född i Stockholm den 7 augusti 1909. Utbildning: fil.dr. Gift med farm. kand. Ingrid Strandberg. Lektor vid högre allmänna läroverket i Umeå, rektor vid Katedralskolan i Växjö.

Ledamot i stadsfullmäktige 1955 - 1970, ledamot och vice ordförande i drätselkammaren 1953 - 1970, ledamot och ordförande i nykterhetsnämnden 1968 - 1970, ledamot i skolstyrelsen 1960 - 1970, ledamot i personalnämnden 1964 - 1970, ledamot i samarbetsnämnden 1964 - 1970, ledamot i sammanläggningsdelegerade och dess arbetsutskott 1970, ledamot och ordförande i företagsnämnden för de tekniska verken, ledamot i organisationskommittén 1960 - 1970.

Fotografi på och information om stadsfullmäktiges ledamöter 1970 ur Växjö stads drätselkammares arkiv

En del andra stads- och kommunarkiv har arbetat betydligt mer med fotografier så har du förfäder i en annan kommun kan det vara värt att kolla där.

Kulturparken Småland/Smålands museum har en större mängd fotografier från Kronobergs län som är digitiserade och sökbara på digitaltmuseum.se. Här finns bland annat många personfotografier.

Hälsovårdsnämndens handlingar

När kommunerna bildades 1863 var det i städer en särskild sundhetsnämnd (från 1874 en hälsovårdsnämnd) som ansvarade för hälsovårdsfrågorna. Hälsovårdens uppgifter var då främst att se till att det fanns tillgång till läkare och att vid epidemier försöka hindra spridningen av sjukdomar.

På landsbygden sköttes vanligen hälsovårdsfrågorna av kommunalnämnden fram till 1935 då landskommuner med över 3000 invånare skulle inrätta särskild hälsovårdsnämnd.

I Växjö stads hälsovårdsnämnds handlingar finns en del handlingar från stadsläkaren, varav en del rör enskilda. Här finns bland annat dödsattester från 1918–1948 för personer som dött i staden.

156/18 Staden

Dödsbevis

1. Att Emma Johanna Göbory med nedanstående

2. ålder: 2 år månader dagar;

3. civilstånd: (äldre) gift, — ogift — änking — änka — skild, (barn) född inom — utom äktenskap;

4. yrke eller samhällsställning (egen, mans eller föräldrars): Arbetare;

5. bostad: Växjö stad, Hamn förh. n:o 53 gatan;

6. avled ä epidemisk feber den 1 Dec 1918 kl. 4 p. m.;

Huvuddödsorsak: Nomenkl. N:o <u>Spancha sjukdom</u> Bidragande dödsorsaker: <u>med lunginflammation</u>	intygar härmed <u>Växjö</u> d. <u>2. 12.</u> 19<u>18</u> <u>H. Carlsson</u> <u>Stadsläkare</u> Vänd !
---	--

Dödsattest från 1918 ur Växjö stads hälsovårdsnämnds arkiv

Handlingar från bibliotek

Ansvar för bibliotek har under 1800-talet och tidigt 1900-tal varierat mellan kommun och kyrklig församling. Dessutom har det funnits bibliotek som har drivits av privata intressen eller ideella organisationer, som senare kan ha gått upp i de kommunala biblioteken. I städerna infördes kommunala bibliotek i många fall under 1900-talets första årtionden.

Sedan 1989 har vi i Sverige en bibliotekssekretess som innebär att ingen har rätt att veta vad du lånar på ett bibliotek och dessa uppgifter gallras (förstörs) så fort de inte behövs längre. Tidigare fanns dock inte någon liknande sekretess och därför kan det ibland finnas äldre låneregister bevarade i arkiven från lands-, folk- och skolbibliotek.

1910

Jan.	16	Artemius, Vildarnas utveckling	1 kft	Wahlman
	22	Angewandte Botanik, 1. Aufl. af O. W. Lamm	1 kft	H. Lamm
	28	Artemius, Vildarnas utveckling	1 kft	Wahlman
Febr.	20	Botanik, 1. Aufl. 3. Aufl.	4 kft	O. W. Lamm
Mars	9	Artemius, Vildarnas utveckling	1 kft	Wahlman
	20	Angewandte Botanik, 1. Aufl. af O. W. Lamm	1 kft	H. Lamm
Maj	21	Artemius, Vildarnas utveckling	1 kft	H. Lamm
	28	Artemius, Vildarnas utveckling	1 kft	H. Lamm
Juni	1	Artemius, Vildarnas utveckling	1 kft	H. Lamm
	3	Artemius, Vildarnas utveckling	1 kft	H. Lamm
	5	Artemius, Vildarnas utveckling	1 kft	H. Lamm
	8	Artemius, Vildarnas utveckling	4 kft	H. Lamm
	29	Artemius, Vildarnas utveckling	1 kft	H. Lamm

Utdrag ur Utlåningsbok ur Växjö Landsbiblioteks arkiv

Handlingar om orten och levnadsförhållanden

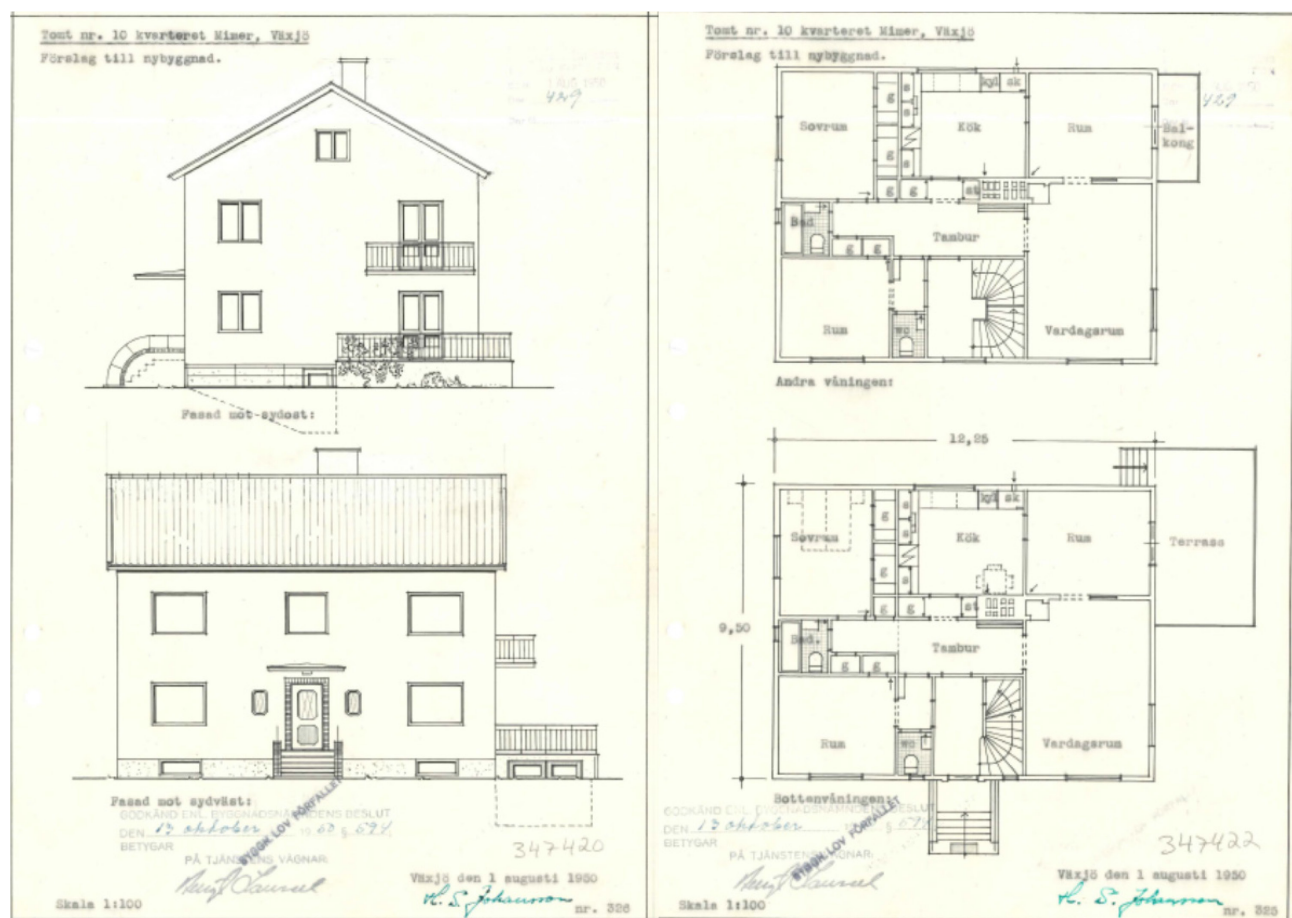
I kommunarkiven kan man som släktforskare även hitta handlingar som kanske inte direkt handlar om en person, men som kan ge mer information om den personens liv och levnadsförhållanden. Ett exempel är kommunalstämmo- och kommunalfullmäktigeprotokollen som tas upp ovan. Nedan presenteras några andra sådana handlingstyper.

Bygglovshandlingar

År 1874 kom en byggnadsstadga för rikets städer som syftade till att förhindra uppkomsten av stadsbränder. Följande år inrättades byggnadsnämnder i landets städer. Byggnadsnämndens uppgift var att besluta om byggnadslov för ny-, om- och tillbyggnad av byggnader i staden för att säkerställa att allt som byggdes följde stadens regler för markanvändning och byggnation.

För landsbygden kom regleringar av bygglov betydligt senare än i städerna. Regler om att kommuner skulle ha en byggnadsnämnd, eller en annan nämnd som skötte byggnadsväsendet, kom 1947, men det var då endast tätortsbebyggelse som skulle regleras. År 1959 skulle samtliga kommuner ha en separat byggnadsnämnd och de fick då möjlighet att reglera tätare bebyggelse även på landsbygden. Först 1972 blev dock bygglov obligatoriskt på landsbygden.

Har man förfäder som bott i städer eller i tätare bebyggelse kan man därför ofta hitta bygglovshandlingar för de hus de har bott i. Bygglovshandlingar kan omfatta ansökningar om bygglov, kartor och ritningar och förteckningar över till exempel sökta byggnadslov.

Ritning från 1950 ur bygglovsakten för Mimer 10 som finns i Växjö stads byggnadsnämnds arkiv

Bostadsinspektioner

År 1920 trädde en ny hälsovårdsstadga i kraft. I denna fick hälsovårdsnämnder i städer ansvar för tillsyn av standarden på bostäder och samlingslokaler ur hälsovårdssynpunkt. Förutom tillsyn av bostäder, samlingslokaler och hotell ansvarade hälsovården även för vattenförsörjning och vattenunderhåll, avloppsfrågor, renhållning, djurhållning och tillsyn av industriella anläggningar och upplag. Under slutet av 1960-, 1970- och 1980-talen utökades hälsovårdsnämndernas ansvarsområden då även luftföroreningar och miljöfrågor lades till.

I Växjö stads hälsovårdsnämnds arkiv finns dokumentation av de bostadsinspektioner som genomförts i staden 1939–1970. Här kan man få veta vilka typer av rum som fanns i bostaden och om det fanns till exempel vatten- och avloppsledning.

Nr 1071

Aterbesök den 1

Bostadsinspektion i Växjö stad

Rapport över verkställd besiktning den 18/11 1949 inom

Hemman

Lägenheten 3 2 v. botten

Fastigheten Odlingstun 7

Stadsägan

Tomten i kvarteret 1 Balder

av bostadslägenheten om 4 rum, kök, kokvrå¹ i gathuset, gårdshuset, botten-
våningen, 2 tr. upp, bebodd av Eileen Florence Spänster (pers)

av samlingslokalen¹

(beteckning)

Senast föregående besiktning verkställd den 1 19 rapport nr

Iakttagelser angående

- byggnadens anordning, inredning, underhåll, skötsel (8 § 1 mom.) Anv. res. byggf 1934
- boningsrums, köks och annat särskilt för matlagning avsett utrymmes (kokvrås) (8 § 2 mom.)
 - storlek² bostaden inred 1948
 - fönster och dagerbelysning² gol el. platta, Tek. fönster i köket
 - luftväxling f. d.
 - uppvärmning c. v.
 - skydd mot fuktighet
 - > > olägenheter från grund (golv)
 - > > > > angränsande utrymme
 - förekomst av ohyra
- bostadslägenhetens biutrymmen och bekvämligheter (8 § 3 mom.)
 - förstuga eller vindfång, garderob, skafferi, avtråde, tvättstuga, torkrum i. k.
 - vatten- och avloppsledning f. v. v.
- bostadslägenhetens skötsel (8 § 4 mom.) gol
- trångboddhet (8 § 5 mom.) antal boende, kön, ålder, sängplatsernas fördelning inom lägenheten
- samlingslokal (8 § 6 mom.)

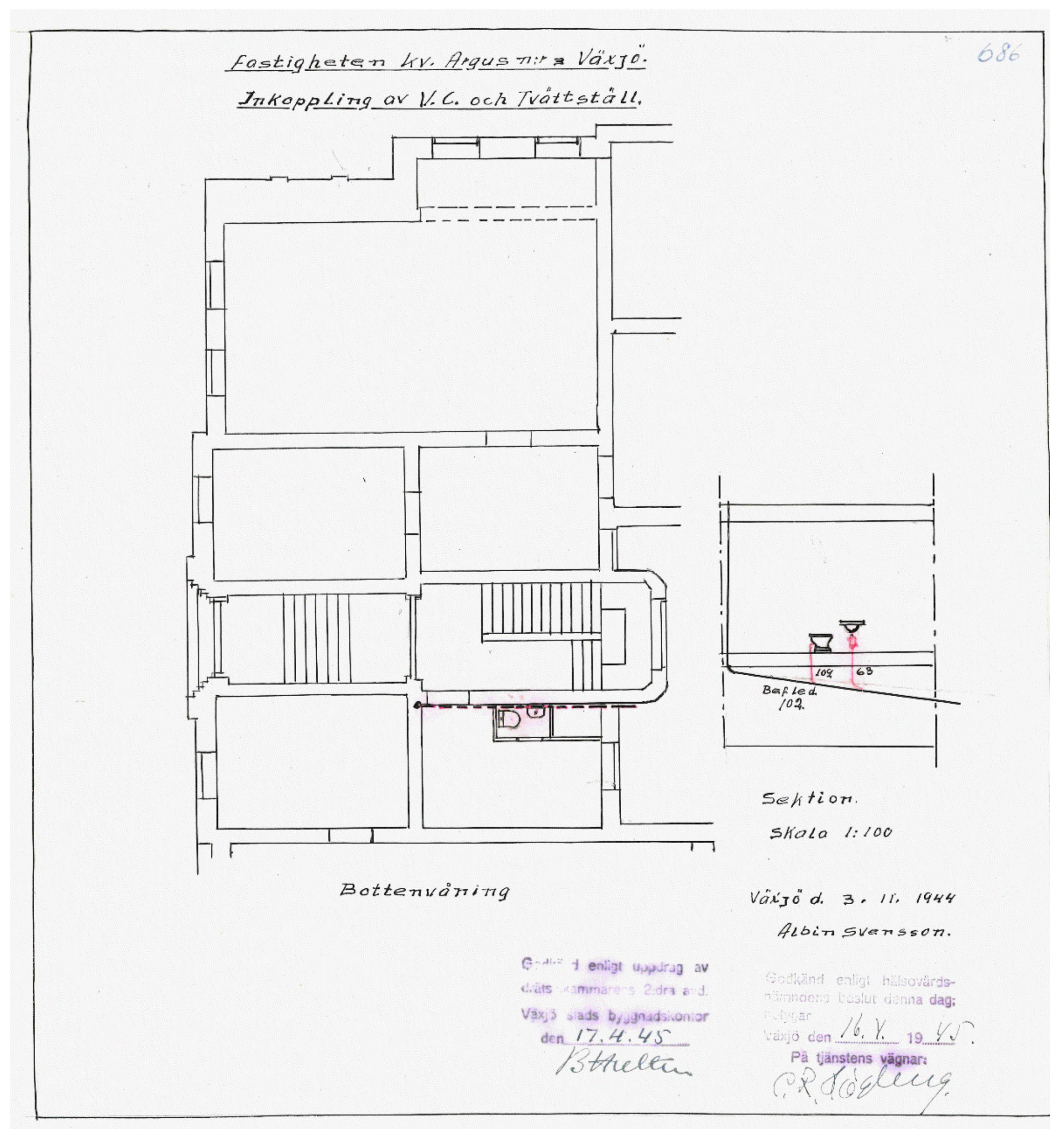
¹ Det tillämpliga understrykes. ² Avser icke kokvrå el. dyl. dygn: 1.00 km i min. mbl.

Registerkort för bostadsinspektion ur Växjö stads hälsovårdsnämnds arkiv

Handlingar angående kommunalt vatten och avlopp

I de kommunala arkiven finns också dokumentation av utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp. De större städerna påbörjade arbetet med nedgrävda vatten- och avloppsledningar under 1860-talet, men det dröjde ända till 1950-talet innan utbyggnaden av de kommunala reningsverken med höggradig rening kom i gång i större skala.

I materialet från de nämnder som ansvarat för kommunalt vatten och avlopp finns ofta uppgifter om när en fastighet har anslutits till det kommunala vatten- och avloppsnätet. Mest, och naturligtvis äldst, dokumentation finns från Växjö stad, men det kan även finnas uppgifter för fastigheter i tätorter och på landsbygden.

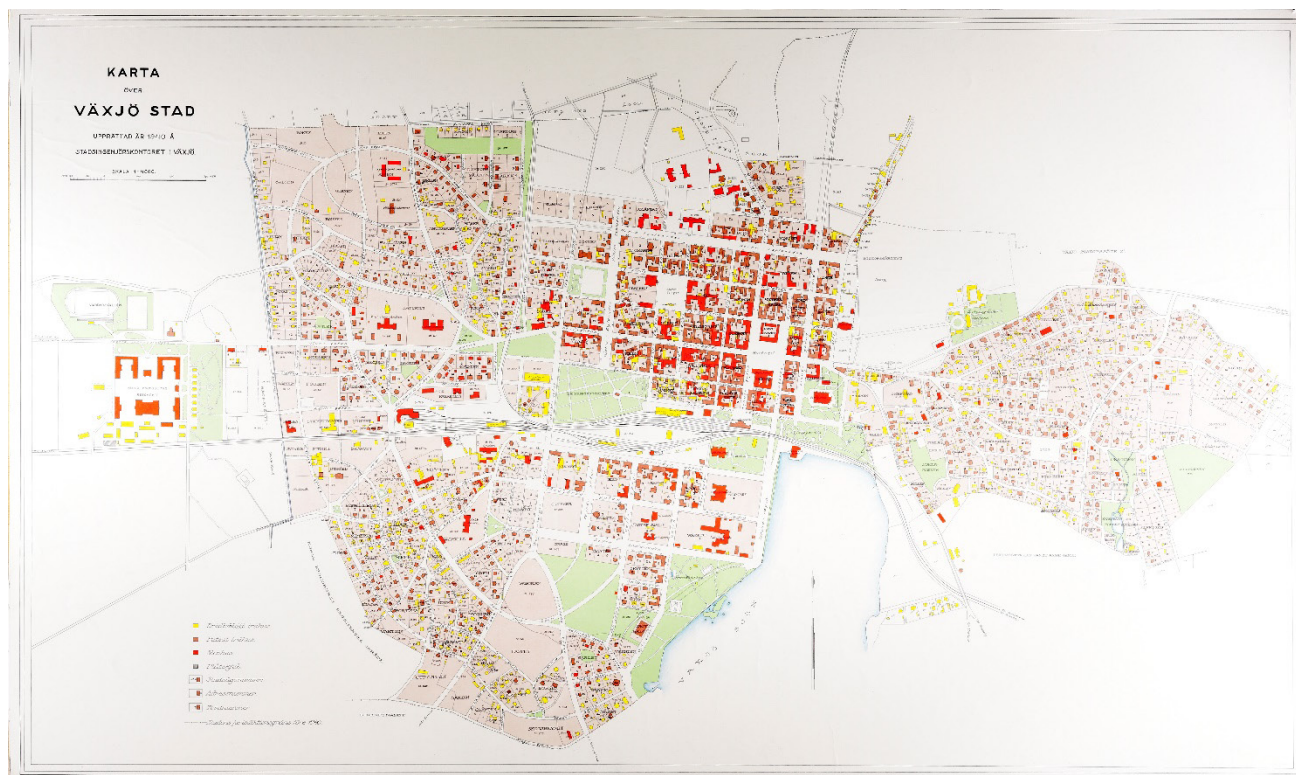
Ritning för installation av V.C. och tvättställ, Argus 3, 1945 ur Växjö kommuns tekniska nämnds arkiv

Fastighetsförsäljningar och -förvärv

Vill man veta vem som ägt en fastighet kan man hitta den informationen i lagfartsböckerna som finns hos Riksarkivet. Om det är så att en fastighet köpts från en kommun finns dokumentation om fastighetsaffären även i de kommunala arkiven.

Kartor

En stor del kartor finns skannade av Lantmäteriet och sökbara på <https://www.lantmateriet.se/sv/kartor/vara-karttjanster/Historiska-kartor/>. Det finns dock även kartor i de kommunala arkiven som visar olika delar av kommunen. I byggnadsnämndernas arkiv kan det till exempel finnas detaljplaner, primärkartor och grundkartor. Kartor i de kommunala arkiven kan till exempel användas för att lokalisera en stadsäga eller för att se hur bebyggelsen såg ut vid en viss tidpunkt.

Karta över Växjö stad upprättad 1940 av stadsingenjörskontoret

Växjö kommun har publicerat en del äldre kartor, framför allt för Växjö stad, på <https://www.vaxjo.se/sidor/bygga-och-bo/lantmateri-kartor-och-matning/kartor-och-geodata/historiska-kartor.html>.

Fotografier från kommunen

I de kommunala arkiven kan det även finnas fotografier från kommunen. Till exempel finns en del fotografier på byggnader som ägts av staden/kommunen och evenemang som genomförts. Som regel blir fotodokumentationen rikligare ju senare i tid vi befinner oss.

Fotografi av Växjö stads elektricitetsverk ur Växjö stad Energiverkens arkiv. Fotografiet är utan år, men elverket hade detta utseende 1899–1910.

Liksom för personfotografierna gäller för Växjö kommuns del att det finns fler fotografier att hitta bland Kulturparken Småland/Smålands museums digitiserade material på digitaltmuseum.se.

Reglementen och andra styrande dokument

I de kommunala arkiven finns en mängd styrande dokument, både sådana som reglerar hur kommunens arbete ska skötas och sådana som styr hur invånarna ska agera. De senare kan ge en bild av förhållandena när det gäller till exempel skolundervisningen eller renhållning i tätbebyggt område (som i exemplet nedan).

Om avträden och urinkurer.

§ 1.

Mom. 1. Avträdet skall vara tillräckligt ljus och rymligt, hava täta väggar och tätt tak, och vara så ordnat, att det lätt kan rengöras och att svårighet ej möter vid besiktning eller ombyte av kärl. Sitsarna skola förses med lock. Golvet skall vara av asfalt eller betong samt ligga högre än angränsande marks yta. Allt vad till avträdet hör skall hållas i snyggt och vårdat skick.

Mom. 2. För upptagande av spillningen i avträdet får användas endast fullt täta, lätt flyttbara kärl, av modell, som blivit av hälsovårdsnämnden godkänd.

Mom. 3. I avträdeskärl får spillning ej samlas till sådan mängd, att den når upp till kärlets kant, utan skall kärl kunna flyttas och bortföras utan att något av innehållet spilles eller rinner över. Latrinen blandas med torvströ eller annat av hälsovårdsnämnden godkänt ämne.

§ 2.

Mom. 1. I gård, där urinkur finnes, skall från denna anordnas underjordiskt avlopp till kloak, om sådan är nedlagd i gården eller dess närhet; i annat fall skall urinen uppsamlas i täta, lätt flyttbara kärl, innehållande torvströ i tillräcklig mängd, och skall kärlet vara av modell, som blivit av hälsovårdsnämnden godkänd.

Mom. 2. Urinkur skall vara täckt, och skola väggarna till ungefär en meters höjd hava en slät och vattentät yta. Golvet skall ligga högre än angränsande mark och bestå av asfalt eller betong. Urinkur och vad därtill hör skall hållas i snyggt och vårdat skick, och inom densamma uppställda kärl skola tömmas och rengöras så ofta behövt är.

Utdrag ur Renhållningsstadga för Växjö Östregårds municipalsamhälle 1927

Årsberättelser

I de kommunala arkiven finns dessutom en mängd årsberättelser, verksamhetsberättelser och årsredogörelser som berättar om den kommunala verksamheten. Håri kan man även hitta uppgifter som berättar om livet i kommunen. I exempelvis nykterhetsnämndernas arkiv finns ofta årsberättelser som berättar om nykterhetstillståndet i kommunen.

I stadsläkarens årsberättelser hittar vi information om vilka sjukdomar som förekommit i staden under året. Här förekommer det även uppgifter om sådant som folkmängdsförhållandet, vädret under året och vårdpersonal bosatt i staden.

Årsberättelse från Wexiö stad för år 1872.

Öfversigt af gängse sjukdomar i Wexiö stad år 1872.

Sjukdomar	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Sammanlagt
Personer sjuka i:													
Febria typhoides				2	1					3	4		10
Difteria	3	2						2					7
Pertussis										3	1		4
Cholera						1			1				2
Diarrhoea	4	6	13	7	2	4	10	15	21	11	3	4	100
Angina peritonsillaris						1							1
Varicella			3										3
Conjunctivitis membranacea						1	2				1		4
Trachomatosa		1					1						2
Tuberculosis pulmonum (incipiens)	1				2								3
Meningitis tuberculosa			1										1
Hydrops vesicae					1								1
Delirium tremens					1			1					2
Syphilis recurrens	1				3		1			1			6
Gonorrhoea	1						1				1		3
Balano-posthitis			1										1
Morsus serpentis								1					1
Morbus psychicus	1	1											2
Meningitis cerebri					1								1
Apoplexia cerebri					1								1
Eclampsia partur.	1				1								2
Hemiplegia		1											1
Conjunctivitis catarrhalis			8	10	6	2	2	1	3	4	6	1	43
Oculus cornu	1												1
Trido-choroiditis								1					1
Panophthalmitis									1				1
Ophthalmia seropulosa				1			1						2
Otitis externa										1			1
— media			1										1
Otorrhoea	1												1
Angina faucium	14	26	22	9	3	3	1	1	7	5	12	4	107
Transport	29	141	54	23	19	13	18	24	34	27	23	11	316

Utdrag ur stadsläkarens årsberättelse för år 1872 som visar "gängse sjukdomar i Wexiö stad" det året. Stadsläkarens årsberättelser återfinns i Växjö stads hälsovårdsnämnds arkiv

Tänk på vid släktforskning i kommunala arkiv

När man forskar i ett kommunarkiv finns det några saker man bör tänka på:

- Börja alltid din forskning i kyrkböckerna och folkbokföringen. Släktforskning i kommunala handlingar kräver förkunskaper om de personer som man letar efter. Till exempel behöver man veta när de är födda och var de har bott.
- Namn på personer kan ändras beroende på vem som skriver. En kvinna kan till exempel ha sitt eget efternamn, makens efternamn, beskrivas som makens hustru eller änka eller beskrivas med sitt förnamn och den plats hon bor på. Exempelvis skulle en Maria Svensdotter som är gift med Nils Andersson och bo på Nytorp kunna kallas Maria Svensdotter, Maria Andersson, Nils Anderssons hustru/änka, Maria på Nytorp eller något liknande. Eftersom det kan finnas andra med samma eller liknande namn i kommunen gäller det att vara försiktig och göra en bedömning av om det är rimligt att det är den person man letar efter.
- Det gäller att veta på vilken plats och under vilka år man letar efter en uppgift. De kommunala enheterna har ändrats, till exempel 1952 då småkommunerna slogs samman till storkommuner. Både små- och storkommunernas arkiv förvaras idag vanligen hos kommunarkivet i den nuvarande kommun i vars geografiska område som den tidigare kommunen ligger i.
- Kommunernas ansvarsområden och organisation har ändrats i takt med ändringar i lagstiftningen. Att man inte hittar en viss typ av handlingar betyder inte nödvändigtvis att de inte finns utan kan bero på att de har haft ett annat namn eller att en annan nämnd än den man tror har ansvarat för en uppgift.
- De kommunala handlingarna är inte alltid kompletta. I småkommunerna sköttes administrationen vanligen av de förtroendevalda och handlingar kan ha försvunnit på vägen. (Hittar du någon gång kommunalt material så lämna in det till ett kommunarkiv!) Kolla därför gärna i våra arkivförteckningar vilka handlingar som finns bevarade.
- Handlingar som är yngre än 70 år kan omfattas av sekretess. Enligt offentlighets- och sekretesslagen kan vissa känsliga personuppgifter sekretessbeläggas. En sekretessmarkering betyder dock inte att en handling är sekretessbelagd tills den är äldre än 70 år utan att en sekretessprövning måste göras varje gång någon begär ut handlingen. Är det uppgifter som dig själv du vill ha har du nästan alltid rätt att ta del av dessa.
- Endast en mycket liten del av de kommunala handlingarna är digitiserade. Släktforskning i kommunalt material betyder ofta att du behöver besöka aktuellt kommunarkiv. Letar du dock efter en specifik uppgift kan kommunarkivet oftast leta upp den och skicka informationen till dig.
- Om dina förfäder har levt i en liten kommun (på landet) så är ibland alla arkiv från den kommunen (1863–1951) inte mer än en hyllmeter och då kan man (om man har lite tid och kan besöka aktuellt kommunarkiv) titta i alla handlingar från de år man är intresserad av.

Besöka Växjö kommunarkiv

Arkivets lokaler

Växjö kommunarkiv finns på Kulturarvscentrum Småland på Sandvägen 15 i Växjö, tillsammans med Kronobergsarkivets och Smålands museums arkiv och samlingar. Hit kan du ta dig med bil, cykel, till fots eller med buss (linje 5 från Teleborg och Resecentrum mot Sandsbro eller linje 8 från Grand Samarkand till Sandsbro, hållplats Blockvägen).

På Kulturarvscentrum Småland finns forskarsal med tillgång till referensbibliotek och gästnätverk. Här finns även tillgång till toalett, låsbara skåp och fikaplatz.

Öppettider

Information om öppettider för reception och forskarservice på Kulturarvscentrum Småland hittar ni på kommunarkivets eller Kulturparken Smålands hemsida.

Förbereda ditt besök

Vi vill gärna att ni kontaktar oss i förväg för att försäkra er om att personal finns på plats och dessutom får ni då snabbare service vid ert besök! Titta gärna i våra arkivförteckningar på sok.riksarkivet.se/nad och beställ fram det material ni är intresserade av innan besöket.

Titta gärna i vår Forskarhandledning om du behöver mer information om till exempel hur våra arkivförteckningar fungerar.

Om du inte kan besöka oss

Om du inte kan besöka oss för din släktforskning finns möjlighet att ta del av handlingarna på annat sätt. Läs gärna mer i vår *Forskarhandledning*.

**Växjö
kommun**